

Dohoda ADR a nebezpečné odpady

Mezinárodní silniční přepravu nebezpečných věcí upravuje Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí – Dohoda ADR.

Česká republika tuto dohodu ratifikovala po svém vzniku v roce 1993 a od téhož roku tak platí i pro vnitrostátní přepravu na území ČR. Podstatnou částí dokumentu jsou přílohy A a B, které představují konkrétní pravidla pro přepravu nebezpečných věcí po silnici, včetně klasifikace nebezpečných věcí, značení, používání obalů, používání cisteren, postupů před odesláním, používání dopravních prostředků (včetně nakládky a vykládky) atd. Tyto přílohy se každé dva roky novelizují (vždy v lichý rok).

KAŽDÝ MÁ SVÉ POVINNOSTI

Povinnosti vyplývající z Dohody ADR musely být provázány a zakotveny v legislativě ČR, což bylo učiněno zákonem o silniční dopravě, který řeší mj. definici nebezpečných věcí a vymezuje základní povinnosti jednotlivých účastníků přepravy – odesílatele, dopravce a příjemce.

Je potřeba zdůraznit, že každý článek přepravy nebezpečných věcí má své povinnosti, nejenom dopravce, ale i osoba předávající nebezpečné věci a osoba provádějící vykládku. Odesílatel tak musí zajistit, aby dopravce obdržel nebezpečné věci s řádně vyplněnými průvodními doklady a ve schválených obalech s předepsaným značením. Musí zajistit proškolení ostatních osob podílejících se na přepravě a ustanovit bezpečnostního poradce.

Osoba zajišťující vykládku nebezpečných věcí (příjemce) musí stejně jako odesílatel proškolení ostatní osoby podílející se na této přepravě a ustanovit bezpečnostního poradce.

Nejširší spektrum povinností však připadá na samotného dopravce, který může převzít nebezpečné věci pouze do způsobilého dopravního prostředku vybaveného předepsanými doklady a výbavou, označeného bezpečnostními značkami. Musí zajistit proškolení osádky dopravního prostředku a ustanovit bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí. Garantuje přítomnost řádně vyplněných průvodních dokladů přepravovaného zboží a dodržení povinností při nakládce, vykládce, manipulaci,

zajištění nákladu, vč. zabránění úniku látek nebo poškození přepravovaných věcí.

Mnoho firem si neuvědomuje, že společnost, která se podílí na balení, nakládce, plnění nebo vykládce nebezpečných věcí, je jedním z článků silniční přepravy nebezpečných věcí, a proto je povinna ustanovit bezpečnostního poradce v ADR. Tato osoba je pak odpovědná za pomoc při zabránění rizikům při přepravě, a to s ohledem na osoby, majetek a životní prostředí. Hlavním úkolem poradce je usadnit podniku provádět činnosti v souladu s platnými předpisy.

Bezpečnostní poradce musí být držitelem osvědčení odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí po silnici, čehož dosáhne složením zkoušky po absolvování příslušného školení.

ÚLEVA OD POVINNOSTÍ

Jsou však i situace, kdy se lze přepravě v režimu ADR vyhnout. Podle správného zařazení přepravované nebezpečné věci se dále odvíjí jednotlivé povinnosti a náročnost samotné přepravy. Za určitých podmínek lze přepravu nebezpečných věcí zcela vyjmout z ADR, popř. ji lze provádět v tzv. podlimitním množství, tedy s úlevami z povinností z ADR.

Jiné podmínky se vztahují na fyzické osoby a jiné na podnikatelské subjekty. Některé látky jsou zcela vyjmuty z Dohody ADR, např. přepravované nádoby o objemu 60 l hořlavé kapaliny, resp. 240 l kapaliny na dopravní jednotku, fyzickými osobami pro vlastní potřebu.

Jiné látky jsou vyňaté částečně, jedná se o tzv. podlimitní množství, které se odvíjí od přepravní kategorie uvedené u jednotlivých látek a směsí. Každá kategorie má stanoveno nejvyšší povolené celkové množství nebezpečné věci na jednu dopravní jednotku, tedy maximální množství, které je tzv. podlimitní. V současné době je zařazeno do jednotlivých přepravních kategorií kolem 3000 látek a směsí, které jsou jednoznačně identifikovány charakteristickým čtyřčíslím tzv. UN kódem. Soupis všech UN kódů je součástí Dohody ADR.

NEBEZPEČNÉ ODPADY

Na počátku přepravy nebezpečných věcí je třeba si uvědomit, kdo přepravu realizuje, co přepravuje a v jakém množství. A pozor: pod samostatnými UN kódy lze najít i nebezpečné odpady, které se ve smyslu Dohody ADR řadí mezi nebezpečné věci.

Specifickou agendou je tak přeprava nebezpečných odpadů (NO), která se řídí legislativou na úseku odpadového hospodářství a částečně i Dohodou ADR. Novinkou v této oblasti je elektronické ohlašování přepravy nebezpečných odpadů, které se řídí ustanovením § 40 zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. Ohlášena prostřednictvím systému ISPOP, resp. SEPNO = systém evidence přepravy nebezpečných odpadů, musí být každá přeprava NO před jejím zahájením, a to i za podmínky, že množství přepravované látky, v tomto případě odpadů, nedosahuje limitu stanoveného podle Dohody ADR.

Je třeba si uvědomit, že jedno nenahrazuje druhé. Platí tedy, že přepravovaná látka musí být vybavena doklady podle ADR (osvědčení o školení řidiče, přepravní doklad, písemné pokyny apod.) a stejně tak doklady podle zákona o odpadech (doklad obsahující údaje v rozsahu přílohy č. 26 vyhlášky č. 383/2001 Sb. – ohlašovací list pro přepravu NO po území ČR).

Pokud potřebujete znát odpovědi na otázky, které aktuálně řešíte a my jsme je zde neuvědli, neváhejte využít služeb poradenství, které nabízí společnost INISOFT pro řádné plnění legislativních povinností v oblasti jednotlivých složek životního prostředí. Chcete vědět ještě více? Vzdělávejte se spolu s námi. Více najdete na: <https://www.inisoft.cz/skoleni>.

Ing. JITKA LOCHOVSKÁ,
INISOFT s. r. o.